

IN MEMORIAM

Hans Schouten

(27 april 1942 - 13 november 2015)

Op 13 november 2015 overleed Hans Schouten; één van De Drie Muskietiers. Deze bijnaam kreeg het driemanschap Hans Schouten, Piet Munsterman en Frits van Daalen ooit van Jan P. Strijbos – de nestor van de natuurfotografie – in maart 1978 tijdens een diner aangeboden door *het Vogeljaar*, ter ere van zijn zevenentachtigste verjaardag.

Hans was geboren in de Zaanstreek en had al vroeg belangstelling voor de natuur. Hij werd al op zijn veertiende lid van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie (NJN). Na zijn diensttijd verhuisde het gezin naar Haarlem. Daar werd Hans lid van de Vogelwerkgroep Haarlem. De contacten die hij legde, stimuleerden hem tot het beoefenen van de vogelfotografie en hij deed daarmee veel kennis op over fotografische apparatuur. Al jong ging hij op fotoreis naar de Shetland-eilanden en zelfs IJsland werd diverse keren bezocht. Leden van de vogelwerkgroep

waren zijn vaste reisgezellen. Zijn dia's waren toen al (1970) van hoge kwaliteit. Zijn lenzen – een Kilfit 500 mm en een Schneider-Kreuznach 200 mm – deden Piet en Frits watertanden. De romantische dia's van tentjes in de sneeuw bij een boer op IJsland, waar nog Rosse Franjepoten broedden, zullen we niet licht vergeten. Hans liep niet met zijn foto's te koop en bleef bescheiden. Vogels kijken hoefde je Hans niet te leren. Hij had een verbluffend goed oog voor vogelherkenning in het vrije veld.

Bij de vogelwerkgroep had Hans ook Piet Munsterman ontmoet en al gauw ging hij met ons op pad. Wij deelden begin jaren zeventig de kennis van goede vogellocaties in de regio, Vogelenzang. De zuidpier van IJmuiden, Texel en zijn geliefde Zaanstreek. Later werd ook de vogelrijkdom van het nieuwe land, Flevoland, erbij betrokken.

Het werd de tijd van de eerste fotopublicaties, gestimuleerd door de redactie van *het Vogeljaar*. De hoofdredacteur Jaap Taapken had al snel door dat hun werk van goede kwaliteit was en plaatste vele foto's in het tijdschrift. Toentertijd het platform van vogelfotografen om hun werk te tonen.

In 1972 kwamen die ontwikkelingen Hans goed van pas bij zijn sollicitatie voor duinwachter bij het Nationaalpark De Kennemerduinen. Tot zijn pensionering was hij daar werkzaam. Na de herstelwerkzaamheden rond het Groot Vogtelmeer, realiseerde men een vogelkijkhut en deze kreeg de naam 'Schoutens Vergezicht' met de tekst op een bord Hans Schouten, voormalig boswachter(?). Dit eerbetoon viel hem na vele dienstjaren te beurt.

Hans was uitgesproken in zijn vogelfotografische benadering, de foto moet een verhaal vertellen. Het gedrag van de vogel op de foto was zijn voorwaarde om dat te tonen. Hij legde zich zelf strenge maatstaven op. Zijn foto's vielen daardoor op in West-Europa. Roger Arnheim, de Belgische vechter tegen jacht op trekvogels, plaatste zijn foto's in zijn boek 'Vogels van Europa'. De Franse auteur Jean-François Alexandre benaderde Hans in 1982 en zocht hem thuis op en plaatste veel van zijn bijzondere foto's in zijn boek 'Regardez, vivre les oiseaux' (1984), een boek over vogelwaarnemingen, een uniek gegeven in die tijd. In Engeland, vooral door de keuze van foto's door de beroemde Engelse fotograaf Eric Hosking, voor het tijdschrift *British Birds* was een grote eer. Vooral de foto van de vliegende Gierzwaluw, met volle krop en de foto van de paring van een Huiszwaluw en een Boerenzwaluw kregen grote waardering. Hans had inmiddels ook zijn aandacht naar West-Duitsland verlegd en werd via een bekende Nederlandse fotograaf lid van het Gesellschaft Deutscher Tierfotografen (GDT). Tot bijna op de dag van gisteren bezocht hij jaarlijks de ledenbijeenkomsten. Door de massaliteit van natuurfotografen werd het onderlinge contact wat minder.

Ook was Hans jarenlang een gewaardeerd jurylid bij de Jaap Taapken Vogelfotoparade.

Als één van de oudste leden van het Nederlandse Fotografen Gilde (NFG) sinds 1977 bleef hij trouw de ledenavonden bezoeken en deed op zijn eigen wijze verslag van zijn vogelreizen door heel Europa, ook Amerika werd niet overgeslagen. Ondanks zijn ziekte, die veel kracht deed afnemen, weerhield hem niet van uitdagingen tot 'fotojacht' aan te gaan in het hoge Noorden van Europa, maar ook in Hongarije en andere landen in Europa. Zelfs tot twee weken voor zijn overlijden, ging hij nog op bezoek bij de vogelhut van Landschap Noord-Holland bij het Balgzand. Voorwaar... Hij beleefde zijn fotopassie tot op het allerlaatste moment.

Frits van Daalen, Haarlem.

Hans Schouten (op de voorgrond) en Frits van Daalen bij watermolen Den Helder aan de Slingebeek te Winterswijk in juni 1970. Zij bezochten de oude koren- en oliemolens om er Grote Gele Kwikstaarten te fotograferen. De opname werd gemaakt met een Agfa Clack-camera. Foto: Lourens van den Bosch.